

Vega
verneområdestyre

Møteinnkalling

Utvalg: Vega verneområdestyre
Møtested: Verneområdene å Vega, Vega
Dato: 29.08.2024
Tidspunkt: 08:30

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Styremøte 29. - 30.august 2024

På dette styremøte har vi som mål å befare alle verneområdene i sjø hvor også vara er velkommen til å delta:

Lånan, Flovær, Skjærvær og Muddvær fuglefredningsområde

Lånan/Skjærvær naturreservat

Hysvær-Søla landskapsvernområde

Rækkefølgen på hvilke verneområde vi besøker først og sist er avhengig av været.

Torsdag 29.august:

- Båtbefaring kl. 08:30 - 16.

- Lunsj på *Gåkkå mathus*

Fredag 30.august:

- Styremøte på Vega Havhotell kl. 08:30 - 11.00

- Lunsj på Vega havhotell

- Båtbefaring fra kl. 12 - 16

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 18/24	Godkjenning av møteinnkalling		
ST 19/24	Offentlig høring og ettersyn av forslag til Kommuneplanens samfunnsdel 2025-2036 med forvaltningsplan for Vegaøyen verdensarv		2024/5590
ST 20/24	Referatsaker		
ST 21/24	Eventuelt		

ST 18/24 Godkjenning av møteinnkalling

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Vega verneområdestyre	19/24	29.08.2024

Offentlig høring og ettersyn av forslag til Kommuneplanens samfunnsdel 2025-2036 med forvaltningsplan for Vegaøyen verdensarv

Viser til Vega kommunes nettside med kunngjøring av *Offentlig høring og ettersyn av forslag til Kommuneplanens samfunnsdel 2025-2036 med forvaltningsplan for Vegaøyen verdensarv*.

Forvalters tilråding med vurderinger

Verneområdeforvaltningen i Vega kommune er positive til at Forvaltningsplanen for Vegaøyen Verdensarv implementeres i planen og mener at planforslaget til ny samfunnsdel for Vega kommune er godt og grundig beskrevet.

Verneområdeforvalter har følgende merknader til forslaget:

1. klargjør i Forvaltningsplanen for Vegaøyen Verdensarv at **forvaltningsplanen for verneområdene på Vega er under revidering** og er i prosess og kommer på høring vår 2025. Inntil videre er det den gamle forvaltningsplanen for verneområdene som gjelder, [FORVALTNINGSPLAN-1.pdf \(verdensarvvega.no\)](#)

Vega verneområdestyre har forvaltningsansvar for alle verneområdene i Vegaøyen Verdensarv og er de som skal vedta verneområdenes forvaltningsplan. Melding om oppstart av arbeidet med revidering av forvaltningsplan for verneområdene på Vega ble sendt ut i mai 2024. Forvaltningsplan for verneområdene på Vega skal godkjennes av Miljødirektoratet. Prosessen med utarbeiding av ny forvaltningsplan for verneområdene kan følges på verneområdestyrets nettside: [Nasjonalparkstyre | Revidering av forvaltningsplan](#)

Det er hensiktsmessig at dette klargjøres i samfunnsdelen.

2. synliggjør i samfunnsdelen at **Vega kommunes administrasjon, gjennom administrativt kontaktutvalg deltar i arbeidsgruppen** i prosessen med revideringen av forvaltningsplanen for verneområdene på Vega.

3. synliggjør i planen at **verneområdeforvalter for verneområdene på Vega sammen med daglig leder i stiftelsen Vegaøyan Verdensarv og administrasjonen til Vega kommune, danner en arbeidsgruppe** i prosessen med utarbeiding av Forvaltningsplanen for Vegaøyan Verdensarv.
4. implementer i kommunens nye samfunnsdel kapittel 2, 6 og i Forvaltningsplanen for Vegaøyan Verdensarv, at det er **behov for skjøtsel** i verneområdene jfr. Tiltaksplanen i Forvaltningsplanen for Vegaøyan verdensarv (2015 – 2022) og at dette arbeidet må koordineres med Vega verneområdestyre.

Eksisterende forvaltningsplan for verneområdene på Vega med tilhørende tiltaksplan dokumenterer at ivaretagelse av verneformålet til verneområdene på Vega er knyttet til kulturlandskapsskjøtsel. Ivaretagelse av verneområdene forutsetter at det finnes tilstrekkelig arbeidskraft som kan utføre slått, rydding, beiting, brenning og hogst i verneområdene.

Vega verneområdestyre ønsker at kommunens nye samfunnsdel kapittel 2, 6 og i Forvaltningsplanen for Vegaøyan Verdensarv synliggjør og implementerer behovet for ressurser for å skjøtte verneområdene i fremtiden og at dette arbeidet må koordineres med Vega verneområdestyre.

5. implementer i samfunnsdelen at Vega verneområdestyre ønsker å **bidra til bred verdiskaping** i og rundt verneområdene på vega, som har langsiktig og positiv effekt for natur, lokalsamfunn og næringsutvikling.
6. utdyp i kapittel 2, 6 og i Forvaltningsplanen for Vegaøyan Verdensarv, **at økt ferdsel kan gi negativt påvirkning både på fugl og vegetasjon i verneområdene på Vega. I tillegg til at økt ferdsel kan ha uheldig virkning på lokalsamfunnet.**

De siste årene har det vært ei markant økning av antallet som besøker Vegaøyan Verdensarv, inkludert verneområdene på Vega. Årsaken er blant annet Vegatrappa, Vegaøyan Verdensarv og havfiske som trekker både norske og utenlandske turister. Økt og endret båttrafikk på sjøen kan ha negativt påvirkning på sjøfugl ved at den stedege faunaen blir forstyrret i hekkeområdet og i myteområdene. I tillegg kan vegetasjon i og rundt verneområdene bli slitt ved økende tråkk og det kan ha uheldig virkning på lokalsamfunnet dersom lokalbefolkningen ikke blir tatt med i prosessen med å utvikle Vega som reisemål.

Det er behov for mer kunnskap om hvordan økt og endret ferdsel på sjø og land påvirker naturverdiene i og rundt verneområdene.

Dette må synliggjøres i Vega kommunes samfunnsdel.

7. synliggjør og **implementer Besøksstrategien for verneområdene på Vega** i Forvaltningsplanen for Vegaøyan Verdensarv, [Besøksstrategi-2022.pdf \(nasjonalparkstyre.no\)](https://www.nasjonalparkstyre.no)

Alle verneområdene på Vega grenser til en buffersoner med aktiviteter som kan ha innvirkning på verneverdiene. Planleggingen av besøkstiltak i verneområdene og i buffersonene legger premissene for påvirkning, ferdselsmønstre, aktivitet

innenfor vernegrensene. Denne aktiviteten forutsetter et utstrakt samarbeid med blant annet kommunen, berørte grunneiere, ulike næringsinteresser, frivillige organisasjoner og lokalbefolkning. Det kreves et formalisert styrket samarbeid mellom kommunen og verneområdeforvaltningen utover det som eksisterer i dag.

For å ivareta verneverdiene, øke forståelsen for vernet, gi besøkende gode opplevelser samt bidra til lokal verdiskaping har Vega verneområdestyre utarbeidet en besøkstrategi for verneområdene på Vega. Besøksstrategi-2022.pdf (nasjonalparkstyre.no) som også inkluderer en tiltaksplan. Besøksstrategien ivaretar samfunnsmessige, økonomiske og miljømessige interesser og avklarer i hvilken grad det er ønskelig å tilrettelegge for økt besøk i verneområdene. Det er hensiktsmessig at besøksstrategien for verneområdene på Vega implementeres i Forvaltningsplanen for Vegaøyan Verdensarv.

8. implementer i kapittel 2, 6 og i Forvaltningsplanen for Vegaøyan Verdensarv, **behovet og målet om å etablere en reisemålsledelse som har til hovedoppgave å utarbeide og etterleve en besøkstrategi for Vega kommune.** Dette er i samsvar med anbefalingene i NOU 2023: leve og oppleve – reisemål for bærekraftig fremtid, [NOU 2023: 10 \(regjeringen.no\)](#)

Verneområdeforvaltningen ser stor nytte av en besøkstrategi for verneområdene og anbefaler at Vega kommune etablerer en reisemålsledelse som gjennom en egen prosess, utarbeider en besøkstrategi for kommunen. Etterlevelse av en slik strategi vil sikre at opplevelsen blir god både for besøkende og fastboende, samtidig natur – og kulturverdier blir ivaretatt i hele kommunen.

Dette er i samsvar med NOU 2023: Leve og oppleve – Reisemål for bærekraftig fremtid, [NOU 2023: 10 \(regjeringen.no\)](#) hvor det står at kommunen(e) må ta initiativet til å etablere en reisemålsledelse sammen med lokale aktører. Reisemålsledelsen må være bredt sammensatt med deltagere fra privat, offentlig og frivillig sektor og eventuelt andre aktører i lokalsamfunnet. Roller og oppgaver i reismålsledelsen må avklares ut fra egenarten ved hvert enkelt reisemål. Reisemålsledelsen skal sammen utarbeide mål, strategier og prioriteringer for utviklingen av reisemålet, som ser næringsutvikling, besøksforvaltning og lokalsamfunnsutvikling i sammenheng. Det juridiske fundamentet er kommunale vedtak etter plan- og bygningsloven.

På reisemål som inkluderer verneområder, er det et mål å oppnå en mer helhetlig og styrket besøksforvaltning både innenfor og utenfor verneområdene.

9. **retter opp feil** i Forvaltningsplan for Vegaøyan Verdensarv kap 7:
Den forrige forvaltningsplanen skal deles i to separate, men koordinerte planer:
 - Vega kommunes forvaltningsplan for Vegaøyan verdensarv, som skal vedtas av Vega kommunestyre som en integrert del av kommuneplanens samfunnsdel 2025-2036
 - Forvaltningsplan for verneområdene på Vega, som skal godkjennes av Miljødirektoratet og vedtas av Vega verneområdestyre

..til Den nye forvaltningsplanen skal deles i to separate, men koordinerte planer...

10. synliggjør i Forvaltningsplanen for Vegaøyen Verdensarv at **verneområdene og verneområdeforvaltningen skal formidles fra Vega verdensarvsenteret.**

Verdensarvsenteret skal være et naturlig utgangspunkt for formidling av verneområdene, jfr. Besøksstrategien for verneområdene på Vega (2022). På Vega verdensarvsteder skal man lett få oversikt over verneområdene i Vega kommune. Senteret skal brukes for å ønske de besøkende velkommen inn til verneområdene i Vega kommune. Formidlingsarealene i verdensarvsenteret inneholder pr i dag lite konkret informasjon om verneområdene i Vega kommune. Verneområdeforvaltningen ønsker at det derfor tas inn i Forvaltningsplanen for Vegaøyen Verdensarv.

Saksopplysninger

Vega kommune har sendt Kommuneplanens samfunnsdel 2025-2036 med forvaltningsplan for Vegaøyen verdensarv på høring med høringsfrist 20. september 2024.

Om forvaltningsplanen

Vega kommune skal forvalte Vegaøyens verdensarvverdier som en integrert del av kommunens samlede forvaltningsansvar. Vega kommune har ansvaret for å utarbeide forvaltningsplanen som er en del av kommunens samfunnsdel.

Kapittel 2 i samfunnsdelen inneholder en kortfattet beskrivelse av kommunens overordnede politikk som verdensarvkommune. Den komplette forvaltningsplanen for Vegaøyen Verdensarv er vedlegg til samfunnsdelen og skal vedtas av Vega kommunestyre som en integrert del av kommuneplanens samfunnsdel 2025-2036.

I forvaltningsplanens kapittel 12.2 vises det til at verdensarvverdiene består av 23 verdier (hvorfor Vegaøyen har verdensarvstatus) med tilhørende attributter (det som skal beskyttes). Vega kommune har vurdert verdensarvverdiene i lys av kunnskapsgrunnlaget til samfunnsdelen, innholdet i tilleggsutredningen fra Instead Heritage (august 2022), kommunens tilegnede kunnskaper om attributtene samt klimaendringene. Forvaltningen vurderes i samsvar med de internasjonale verdensarvmyndighetenes verktøykasse som skal bidra til en vurdering av hvor god styring og forvaltning et verdensarvsted er gjenstand for. Vurderingene er uttrykt med farger.

Verneområdeforvalter har siden januar 2024 deltatt i arbeidsgruppe i prosessen med utarbeiding av forvaltningsplanen for Vegaøyen Verdensarv, sammen med verdensarvkoordinator og administrasjonen til Vega kommune.

Om verneområdene

Verneområdene i Vega kommune ligger innafor grensen til Vegaøyen Verdensarv. Verdensarvområdet er på 1 072 km² og 22 % av verdensarvområdet utgjør verneområdene: Kjellerhaugvatnet naturreservat, Holandsosen naturreservat, Lånan-Skjærvær naturreservat, Eidemsliene naturreservat, Lånan, Flovær og Skjærvær fuglefredningsområde, Muddvær fuglefredningsområde og Hysvær-Søla landskapsvernområde. Verneområdene på Vega har et vidt spekter av naturkvaliteter knyttet til kulturlandskapet og det er stor variasjon i landskapet.

Formålet med fredning verneområdene er:

Kjellerhaugventet naturreservat. Å bevare et viktig våtmarksområde med naturlig tilhørende vegetasjon og dyreliv. Det er spesielt viktig å verne om området sentrale

betydning som trekk- og hekkeområde for våtmarksfugl og de botanisk rike myrområdene som finnes der.

Holandsosen naturreservat. Å bevare et viktig våtmarksområde med naturlig tilhørende vegetasjon og dyreliv. Det er spesielt viktig å verne om områdets sentrale betydning for våtmarksfugl til alle årstider.

Lånan-Skjærvær naturreservat. Å ivareta et nasjonalt verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante og dyreliv. Spesiell verdi knytter seg til området som rastelokalitet for hvitkinngås på vårtrekk, som hekke-, myte- og overvintringsområde for sjøfugl og til forekomst av spesielle plantearter/plantesamfunn.

Eidemsliene naturreservat. Å bevare et natur- og plantegeografisk enestående område, med bl.a. mange varmekjære og regionalt sjeldne plantearter, samt den tilhørende fauna.

Lånan, Flovær og Skjærvær fuglefredningsområde. Å bevare et godt og uforstyrret hekke- og oppvekstområde for sjøfugl.

Muddvær fuglefredningsområde. Å bevare et godt og uforstyrret hekke- og oppvekstområde for sjøfugl.

Hysvær-Søla landskapsvernområde. Å bevare et egenartet natur- og kulturlandskapsområde, og sikre de zoologiske, botaniske, geologiske og kulturhistoriske element som er med på å gi området dets særpreg.

Mer informasjon om Vega kommunes samfunnsdel med forvaltningsplanen kan leses her: [Offentlig høring og ettersyn av forslag til Kommuneplanens samfunnsdel 2025-2036 med forvaltningsplan for Vegaøyen verdensarv - Hovedportal](#)

ST 20/24 Referatsaker
ST 21/24 Eventuelt